

**Zestawienie uwag Związku Gmin Lubelszczyzny
do sprawozdania sejmowej podkomisji nadzwyczajnej
do rozpatrzenia poselskich projektów ustaw:**

- o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz o zmianie ustawy o własności lokali (druk nr 2377),**
- o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (druk nr 2404)**

Związek Gmin Lubelszczyzny wyraża aprobatę dla uwzględnienia niektórych uwag strony samorządowej, które idą w kierunku realizacji kilku ważnych postulatów, zgłaszanych przez gminy do projektowanych zmian w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Odnosząc się do sprawozdania sejmowej podkomisji nadzwyczajnej do rozpatrzenia poselskich projektów ustaw: o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz o zmianie ustawy o własności lokali (druk nr 2377), oraz o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (druk nr 2404), **wyrażamy akceptację dla zapisów dotyczących:**

- dookreślenia obowiązków współwłaścicieli (art. 2, nowy ust. 2a1),**
- wyjaśnienia sytuacji spółdzielni mieszkaniowych (art. 2, zmieniony ust. 3),**
- rezygnacji z ustanowienia wójta organem egzekucyjnym (uchylenie art. 6qa),**
- innych zmian o charakterze technicznym i doprecyzowującym.**

Jednocześnie z przykrością nadmieniamy, iż podniesione przez samorządy krytyczne uwagi, mające na celu udoskonalenie zgłoszonych propozycji legislacyjnych, a przez to stworzenie optymalnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi, pozwalającego w maksymalnym stopniu osiągnąć cele wyznaczone przez prawodawstwo unijne, nie zostały w pełni uwzględnione.

W związku z tym zwracamy uwagę na następujące problemy które mogą wynikać z proponowanych przez Podkomisję zapisów:

Art. 6m ust.1a.

„Deklaracja zawiera dane niezbędne do określenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Art. 6m ust.2a

W przypadku zmiany uchwały dotyczącej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właściciel nieruchomości nie jest obowiązany do złożenia nowej deklaracji. W takim przypadku właściciel nieruchomości uiszcza opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości stanowiącej iloczyn nowej stawki opłaty i danych podanych w deklaracji. Podstawą wystawienia tytułu wykonawczego na podstawie złożonej deklaracji są dane określone w złożonej deklaracji po przeliczeniu zgodnie z nowymi stawkami.”

W art. 6m ust. 1a jest sprzeczność: jeśli deklaracja zawiera „dane niezbędne do określenia wysokości opłaty” (np. liczbę mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość) to nie może jednocześnie zawierać „wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi”, bo przed podaniem danych do jej wyliczenia nie można jej podać. Chyba że ustawodawca miał na myśli wysokość stawki od 1 mieszkańca.

Jednocześnie powołane wyżej artykuły: 1a i 1b, w brzmieniu zaproponowanym w projekcie pozostają ze sobą w sprzeczności. Z art. 6m ust. 1a wynika, że deklaracja ma zawierać wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami, podczas gdy art. 6m ust. 2a stanowi, że wysokość opłaty w przypadku zmiany stawek ma wynikać z iloczynu nowej stawki opłaty i danych podanych w deklaracji. Zgodnie z Ordynacją podatkową wysokość zobowiązania powinna wynikać albo z deklaracji albo z decyzji. Są to jedyne dwa dokumenty w świetle obowiązującego prawa, które mogą określać wysokość nałożonych na obywateli obowiązków wobec budżetu. W przypadku deklaracji mamy do czynienia z zasadą samoopodatkowania, w przypadku decyzji z zasadą wymiaru zobowiązania przez organ podatkowy. Inne sposoby wymiaru zobowiązania o charakterze podatkowym nie są znane w obowiązującym prawie. Zaproponowane rozwiązanie stanowi pewien wyłom od dotychczasowej praktyki. Rozwiązanie to może narazić obywateli na ponoszenie wysokich kosztów egzekucyjnych. Skoro nie ma dokumentu, który w jasny sposób określa wysokość zobowiązania, jak można dochodzić jego realizacji?

W naszej opinii lepszym rozwiązaniem, jest zobowiązanie właścicieli nieruchomości do złożenia nowej wersji deklaracji.

Art. 6m ust. 1b.

„Rada gminy określając wzór deklaracji może wymagać podania następujących danych:

- 1) imię i nazwisko lub nazwę właściciela nieruchomości oraz adres miejsca zamieszkania lub siedziby;*
- 2) adres nieruchomości;*
- 3) dane stanowiące podstawę zwolnień przedmiotowych lub dopłat;*
- 4) numer telefonu właściciela nieruchomości;*
- 5) adres poczty elektronicznej właściciela nieruchomości;*
- 6) inne informacje niezbędne do wystawienia tytułu wykonawczego.”*

Ad. pkt 1) W deklaracji powinny znaleźć się **dane dotyczące wszystkich współwłaścicieli nieruchomości i informacja o istnieniu własności na prawie małżeńskiej wspólności ustawowej**. Dane te są niezbędne dla prawidłowego wystawienia tytułu egzekucyjnego, którego wzór określa rozporządzenie Ministra Finansów.

Ad. pkt 5) Zbędne jest wprowadzenie obowiązku **podawania w deklaracji adresu poczty elektronicznej**. Niektórzy właściciele nieruchomości (np. osoby starsze) mogą nie posiadać tego adresu. Żaden z przepisów prawa nie nakłada na obywateli obowiązku posiadania adresu poczty elektronicznej, Czy ustawa o utrzymaniu czystości ma być pierwszym aktem prawnym, który wprowadza ten obowiązek? Zresztą nie wszyscy obywatele muszą się zgodzić na taką formę kontaktu z organem podatkowym.

Ad. pkt 6) Wskazanie w powołanym artykule, iż deklaracja ma zawierać „inne informacje niezbędne do wystawienia tytułu egzekucyjnego” jest nie wystarczające. Przydałby się np. **numer PESEL** właściciela nieruchomości, współwłaścicieli, w tym współmałżonka właściciela, na wypadek potrzeby egzekucji opłaty, dla zapewnienia jej skuteczności.

Praktyka pokazuje, że niektóre samorządy nie poradziły sobie z określeniem wzoru deklaracji. Dlatego też, skoro ustawodawca zdecydował się określić dane, które powinna zawierać deklaracja, powinien to zrobić w sposób konkretny.

Ponadto, w deklaracji powinna się znaleźć rubryka dotycząca „**daty zaistnienia zdarzenia powodującego zmianę wysokości opłaty**”. Brak tej informacji nie pozwala we właściwy sposób stwierdzić, od którego miesiąca ulega zmianie wysokość opłaty. Obecne zapisy ustawy (art 6m ust. 2) stanowiące, iż nową deklarację należy złożyć w terminie 14 dni od dnia nastąpienia zmiany, są nie wystarczające dla prawidłowego funkcjonowania systemu. Praktyka

pokazuje, że wiele osób opóźnia się ze złożeniem nowej wersji deklaracji. Czy w tej sytuacji należy stosować zmienioną stawkę od daty złożenia nowej wersji? Byłoby to niezgodne zapisami art. 6 i ust.2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Bez wprowadzenia proponowanego rozwiązania organ podatkowy, musi prowadzić dodatkowe postępowanie w kierunku ustalenia kiedy nastąpiło zdarzenie powodujące zmianę wysokości opłaty. Jest to często pracochłonne i naraża budżety gmin na dodatkowe koszty.

W związku z powyższym wnioskujemy o opracowanie przez Ministra WZORU DEKLARACJI jako załącznika do rozporządzenia regulującego tę kwestię.

Art. 6m ust. 2a.

„W przypadku zmiany uchwały dotyczącej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właściciel nieruchomości nie jest obowiązany do złożenia nowej deklaracji. W takim przypadku właściciel nieruchomości uiszcza opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości stanowiącej iloczyn nowej stawki opłaty i danych podanych w deklaracji. Podstawą wystawienie tytułu wykonawczego na podstawie złożonej deklaracji są dane określone w złożonej deklaracji po przeliczeniu zgodnie z nowymi stawkami.”

Tytuł wykonawczy wystawiony na takiej podstawie będzie nieskuteczny pod względem prawnym, gdyż powołany przepis pozostaje w sprzeczności z art 3a ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Dodatkowo, nie zawsze każdy właściciel nieruchomości będzie wiedział jaka stawka opłaty go obowiązuje i od kiedy. Aby on został skutecznie poinformowany powinien być zobowiązany do złożenia korekty deklaracji lub otrzymać decyzję organu, zmieniającą wysokość wymaganej opłaty.

Art. 6r ust. 2b

„Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina może pokryć koszty usunięcia odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2012 o odpadach.”

Skoro opłata wnoszona przez mieszkańców ma finansować zbiórkę i zagospodarowanie odpadów które on wytwarza, to środki te nie powinny być przeznaczone na zagospodarowanie odpadów których on nie wytworzył. Należałoby najpierw udowodnić, że konkretny mieszkaniec jest wytwórcą odpadów znajdujących się na tzw. „dzikim wysypisku”.

Art. 6r ust. 3a

„W uchwale, o której mowa w ust. 3, dopuszcza się ograniczenie ilości odpadów zielonych, zużytych opon, odpadów wielkogabarytowych oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne odbieranych lub przyjmowanych przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w zamian za pobraną opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.”

Wątpliwość. Jak powyższy zapis ma się do założenia odbioru wszystkich odpadów od mieszkańców objętych systemem? I co właściciel w/w rodzajów odpadów ma z nimi zrobić? Taki zapis z pewnością przysłuży się do zwiększenia ilości „dzikich wysypisk”.

Art. 6r ust. 3b

„Dopuszcza się zróżnicowanie częstotliwości odbierania odpadów w szczególności w zależności od ilości wytwarzanych odpadów i ich rodzajów, z tym że częstotliwość odbierania zmieszanych odpadów komunalnych oraz bioodpadów stanowiących odpady komunalne nie może być rzadsza niż raz na tydzień z budynków wielolokalowych i nie rzadsza niż raz na dwa tygodnie z zabudowy jednorodzinnej; w przypadku gmin wiejskich oraz części wiejskiej gmin miejsko-wiejskich częstotliwość odbierania zmieszanych odpadów komunalnych oraz bioodpadów stanowiących odpady komunalne może być rzadsza.”

Czy powyższy zapis oznacza, że zmieszane odpady komunalne, w przypadku nieruchomości objętych systemem a znajdujące się na terenach gmin wiejskich i części wiejskiej gmin miejsko-wiejskich, mogą być odbierane raz na rok?

Art. 6r ust. 3 c.d.e.f.

“3c. Projekt uchwały, o której mowa w ust. 3, podlega opiniowaniu przez właścicieli nieruchomości objętych zorganizowanym przez gminę odbieraniem odpadów komunalnych, o którym mowa w art. 6c, w szczególności w zakresie częstotliwości odbierania odpadów komunalnych z terenów nieruchomości oraz rodzajów odbieranych z nich odpadów.

3d. O sposobie przeprowadzenia opiniowania postanawia rada gminy w drodze uchwały, z tym iż opiniowanie nie może zakończyć się przed upływem dwóch ty-godni od udostępnienia właścicielom nieruchomości projektu uchwały, o której mowa w ust. 3.

3e. Po przeprowadzeniu opiniowania projekt uchwały, o której mowa w ust. 3, podlega uzgodnieniu z państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym w zakresie częstotliwości odbierania odpadów komunalnych; do projektu uchwały dołącza się informację o wynikach opiniowania.

3f. Uchwała, o której mowa w ust. 3, określa także tryb i sposób zgłaszania przez właścicieli nieruchomości przypadków niewłaściwego świadczenia usług przez przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości lub przez prowadzącego punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych.”

Wymóg konsultacji projektu uchwały dotyczącej sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, wydaje się zbędny w sytuacji gdy dokument ten z mocy prawa podlega konsultacjom społecznym oraz podlega procedurze uchwalenia przez radę gminy, w której każdy z mieszkańców ma swojego przedstawiciela.

Dodatkowo negatywnie oceniamy następujące propozycje zmian:

- W odniesieniu do art. 3 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy: z wojewódzkiego planu **nie wynika żaden obowiązek dla gmin**, ponieważ plan tren nie ma i nie może być wiążący dla gmin.
- Dodanie nowego ustępu 2b w art. 3 ustawy: **protestujemy przeciwko usztywnianiu organizacji PSZOK** przez ustalenie, że muszą one mieć charakter stacjonarny. W wielu gminach przyjęto doskonale sprawdzające się rozwiązania mobilne, niezależnie od stacjonarnych. Proponowany zapis uniemożliwi ich funkcjonowanie, zatem bezzasadnie ograniczy samodzielność gmin w tym zakresie.

- Dodanie nowego art. 4a, który daje ministrowi bezprawną delegację do rozszerzania w drodze rozporządzenia zakresu zadania określonego w ustawie. Projekt nie zawiera wystarczającego uzasadnienia dla pozaustawowego zwiększania zakresu zadania gmin, a ponadto przewiduje niedopuszczalną ingerencję ministra w szczegółowy sposób wykonywania tego zadania własnego.

Wyrażamy poparcie w zakresie uwag zgłoszonych przez Sekretarza Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego P. Andrzeja Porawskiego z dnia 22 lipca 2014 r.